

המכללות לחינוך / פרופ' חנה עזר

רוצים מורים טובים? השקיעו במחקר

« בספטמבר הציג יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב במועצה להשכלה גבוהה, פרופ' מנואל טרכטנברג, רפורמה מקיפה למערכת השכלה הגבוהה בישראל, שתצא לפועל בשנה הקרובה ותימשך שש שנים. דגש משמעותי, לדבריו, יש לשים על מצוינות ואיכות במחקר ובחוראה. שר החינוך, גדעון סער, הדגיש כי "מדובר בעידן חדש במוערכת ההשכלה הגבוהה, נקודת מפנה חשובה, עידן שיעלה בחורה את מערכת ההשכלה הגבוהה 'על דרך המלך'".

צעד חשוב ברפורמה זו הוא מעבר של המכללות לחינוך לאחריות תקציבית של הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) של המל"ג במקום משרד החינוך. המהלך, ציין שר החינוך, צפוי להגדיל את תקציבי המכללות לחינוך ולאחר חלק מהמכללות. צעד זה יציב את המכללות לחינוך בקטגוריה שווה לזו של המכללות הכלליות, ובר בכך ישאיר אותן בקטגוריה של מכללות להוראה, שאינן מתוקצבות למחקר. משתמע מכך, שאנשי הסגל במכללות לחינוך הם מורים בלבד, ולא אנשי מחקר.

ואולם, כבר כמה שנים מופעלת מערכת דרגות קידום לחברי הסגל האקדמי במכללות לחינוך, המושתתת על פרסומים אקדמיים מבוססי מחקר. יותר ויותר חברי סגל בכירים במכללות לחינוך מקבלים דרגת פרופסור מטעם המל"ג, אך הן עדיין מוגדרות "מכללות להוראה בלבד", ותקציבים למחקר - אין.

בעולם הרחב, מערכת הכשרת המורים חוקרת את עצמה במחקרים חיצוניים, או בייקטיביים, ובמחקרים שבהם מעורבים מבפנים אנשי אקדמיה בהכשרת מורים. גם בישראל תפקידן של המכללות לחינוך אינו רק להכשיר מורים איכותיים, אלא גם להציג לקובעי המדיניות בחינוך, למורים ולהורים בישראל, נתונים מחקריים עדכניים על המתרחש במערכת. מחקר דורש משאבים כספיים ואנושיים רבים. נשאלת השאלה מי יעודד את המכללות לחינוך בישראל לחקור את המתרחש בין כותליהן ומי יתגמל את מכשירי המורים לחקור את סביבת עבודתם?

אם איכות המורים היוצאים מבית היוצר של המכללות לחינוך חשובה למדינת ישראל, ואם חשוב לשים דגש על פיתוח מורה חדשן, עדכני ובעל יכולות פיתוח והוראה על בסיס תאוריות עדכניות והבנות מעבודתו שלו, חשוב שנקדם את המחקר בקרב הצוות האקדמי במכללות לחינוך. זאת ועוד, ללא מחקר משמעותי, לעולם ייתפשו המכללות לחינוך כבתי ספר המכשירים להוראה, אך לא יותר מכך. ההשלכה של תפישה זו על מערכת החינוך ועל תפישת מעמד המורה היא מובנת מאליה.

הכותבת עומדת בראש רשות המחקר, ההערכה והפיתוח במכללת לוינסקי לחינוך